

debatindlæg trykt i Børsen 2.12.2003

Privat/offentlig forskningsalliance kræver ligeværd

ISIS Katrinebjerg har fundet en god formel for matchmaking

Af Ole Lehrmann Madsen

Direktør i Alexandra Instituttet A/S, professor i datalogi Aarhus Universitet, afdelingsleder i CIT 1996-99

Morten Kyng, professor i pervasive computing, Aarhus Universitet, direktør for CIT 1996-2002

Niels Damgaard Hansen, vicedirektør i Alexandra Instituttet A/S, administrationschef i CIT 1996-2002

Politikerne taler meget om vidensoverførsel, om privat/offentligt samarbejde og om den hurtigste vej fra forskning til faktura. Men de færreste har gjort sig tanker om hvordan man etablerer vellykket offentlig/privat forskningssamarbejde i praksis. Her kan forskningsaktieselskabet Alexandra Instituttet, der har domicil i IT-byen Katrinebjerg, bidrage med en i dansk sammenhæng unik kompetence. Ekspertisen er opbygget først i Center for IT-forskning og siden i Alexandra Instituttet A/S, der tilsammen har etableret og gennemført projekter for et beløb, der nærmer sig en halv mia. kroner.

Udadvendt og aktiv

Erfaringen viser, at der er to afgørende betingelser for, at et fælles projekt lykkes. Projektet skal have en klar erhvervmæssig interesse, dvs. det skal producere konkrete resultater, som kan udnyttes af de deltagende virksomheder. For at projektet er interessant for forskerne skal det samtidig omfatte forskning på et højt internationalt niveau.

Processen der går forud for etableringen af et projekt er imidlertid mindst lige så vigtig. De rigtige partnere skal finde hinanden, og det kræver matchmaking. En udadvendt, aktiv matchmaking er altafgørende for et vellykket samarbejde mellem it-forskning og -erhvervsliv. Det er ikke nok at forskerne opretter en hjemmeside med en oversigt over deres forskning og så bare venter på at interesserede virksomheder banker på. Og erhvervslivet skal have mod til at henvende sig med projektforslag, selv om man er usikker på om projektet har forskningsmæssig interesse.

Det kræver aktiv matchmaking, udført af personer, der kan begå sig i begge verdener. De skal have både forsknings- og forretningsforståelse og samtidig formå at samle de rigtige parter i projekter, der er til gavn for både forsknings- og forretningsiden. Det var tilfældet med Center for IT-forskning, og på initiativ fra CIT oprettede man i 1999 Alexandra Instituttet, der er et unikt samarbejde på it-området. Her er uddannelsesinstitutioner og offentlige myndigheder gået sammen med private virksomheder i et aktieselskab, der skal styrke it-forskning, udvikling, vidensdeling og uddannelse. Instituttets formål er at bygge bro mellem it-forskning og erhvervsliv, til gavn for begge parter.

Alexandra Instituttet har p.t. 42 medlemmer, blandt andet Grundfos, Danfoss, Danske Bank, B&O, Cisco og Oracle (se en komplet medlemsliste på www.alexandra.dk).

I Alexandra-regi fungerer matchmaking således, at et firma eller en forsker præsenterer en ide til et projekt. Den første kontakt foregår ganske uformelt via email eller telefonsamtale. Er der potentiale i ideen bliver den videreudviklet gennem en række møder.

Hvis ideen kommer fra et firma, vil én eller flere forskere blive inviteret til at deltage i møderne for at afklare om projektet rummer forskningsmæssige problemstillinger.

Hvis en forsker er ophavsmand til ideen vil Alexandra bruge sit netværk af firmaer til at finde mulige partnere, ligesom andre forskere kan blive inviteret til at deltage. Ofte er der ikke meget tilbage af den oprindelige ide, når samarbejdsprojekt søsættes.

Undervejs i dialogen mellem forskerne og forretningsfolkene modnes og udvikles ideen til et projekt, som giver begge parter et interessefællesskab og et ejerskab i.

Organisering

Der findes mange måder at organisere fælles projekter på. Deltagerne fra et universitet kan være videnskabeligt personale (professorer, etc.), teknisk og administrativt personale (programmører, ingeniører, administratorer) og studerende (bachelor, kandidat, Ph.d.). En virksomhed kan bidrage med egne ansatte og udstyr eller ved direkte at sponsorere et projekt økonomisk. Den første form er p.t. den mest almindelige i Danmark.

En ofte anvendt model for et projekt er at identificere en eller flere praktiske problemstillinger, som er af interesse for firmaet. Det kan være udvikling af en prototype for et muligt nyt produkt eller en analyse af en arbejdsproces i firmaet. Herudover identificeres et eller flere relevante forskningstemaer. Dette kan være afprøvning af en ide, metode, teknik eller teori eller et forskningsområde, hvor de valgte problemstillinger forventes at give inspiration til ny forskning. Firmaerne og forskerne arbejder så sammen om de praktiske problemstillinger og forskningsemnerne.

Inden arbejdet kan begynde er det nødvendigt at der laves en aftale, som regulerer projektorganisationen, intellektuelle rettigheder, hemmeligholdelse, osv. Alexandra har lang erfaring med at udarbejde sådanne aftaler.

ISIS Katrinebjerg

Alexandra Instituttets principper om aktiv matchmaking og ligeværdigt samarbejde falder i god jord hos de virksomheder vi arbejder sammen med. Det ses ikke mindst på antallet og kvaliteten af de projekter vi gennemfører.

Senest i regi af ISIS Katrinebjerg, der er det største af ialt fire jysk-fynske kompetencecentre. Centrene skal skabe innovation på it-området i et tæt samspil mellem offentlig forskning og privat erhvervsliv.

ISIS Katrinebjerg er en succes. Det er en kendsgerning allerede nu, kun lidt over et halvt år inde i den ialt fireårige projektperiode. Det er nemlig lykkedes at skaffe markant flere midler end oprindelig estimeret. Midlerne kommer fra private virksomheder, der udviser stor interesse i den højteknologiske innovation som bliver slutresultatet af de mange ISIS-projekter.

Vi forventer at det samlede ISIS-budget kommer til at ligge væsentligt over de oprindelige 65 mio. kr. Det skyldes at netop erhvervslivet finansierer en betydeligt større andel end de 16 mio. kr. der var måltallet i starten. Vi tillader os at tolke erhvervslivets store interesse som et tegn på at vi har ramt rigtigt. Både i valget af ISIS-projektets tre fokusområder interaktive rum, sundheds-it og software og i valget af måden hvorpå vi organiserer projekter.